

Quadern de cultura

La poesia en present

Una panoràmica sobre cinc llibres recents

Per parlar de l'actual panorama de la poesia valenciana, la referència a les edicions de la Federació d'Entitats Culturals es fa inevitable, sobretot gràcies a la publicació, amb l'ajut de les institucions pertinents, d'algunes de les obres premiades en diferents punts de la nostra geografia, que ens permet d'acostar-nos a l'obra d'autors poc coneguts o inèdits i de polsar-ne els veritables resultats i l'abast del seu treball.

Ara, en el curt període de tres mesos, la Federació ha editat cinc llibres de poemes, tot un rècord; tots de poetes novells o, com a màxim, amb un altre poemari publicat. Coses així donen testimoni de la vitalitat de les nostres lletres. Possibiliten, a més, establir comparances i influències, detectar corrents de fons, discutir, valorar... Afiancen una impressió de normalitat que la crítica i, en última instància, el lector, han de contribuir a elucidar.

Les cinc obres poc tenen en comú, a part de buscar la major intensitat expressiva. Els procediments, però, varien, fins i tot diametralment: la contundència rítmica, la ironia, l'aspre-

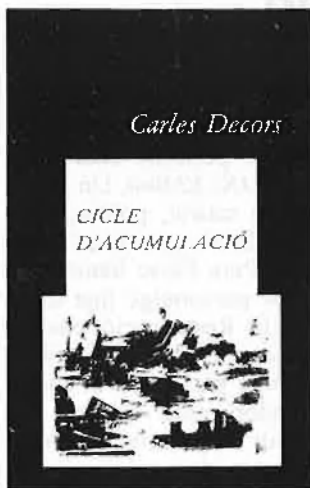
Enric SORIA

sa, l'exaltació, l'oniricitat... La principal característica de la poesia que ara es realitza, i això és un bon símptoma, és, justament, la diversitat.

A la fi de març, aparegué *Cants de cada vegada*, un complex llibre de sonets de Jacint Sala i Codony, ja veterà en aquesta mena de llices. Llibre d'estructura concentrada i ben resolta, és una persecució apassionada del vers essencial, el vers desconegut. Itinerari o percaça de paraules que esdevé una veritable follia en rimes. L'autor demostra no ser sols un hàbil forjador de decasíl·labs, ja que els sonets que clouen el llibre assoleixen la difícil perfecció que emociona.

L'obra de Josep Ballester, *Passadis voraç del silenci*, és, òbviament, més

incipient. Obra de debutant que millora i s'acreja a través de les mateixes pàgines del llibre, permet esperar una ràpida i brillant maduració. L'irònic distanciament que embolcalla els versos de Ballester amaga una preocupació ètica davant el gris guinyol humà —guinyol tràgic, perquè l'home és un ser destinat a la mort—; l'odi als poderosos i a les seues normes, la burla, la sensualitat, la mateixa poesia, són només els traços que dibuixen aquest neguit fonamental.

La combinació d'humor i dolor és estèticament fèrtil i s'adverteix també a *Guants de macam* de Vicent Berenguer, on la ironia esdevé estricta sarcasme. El món més quotidià es transforma ací en imatge d'algun malson o burla còsmica, que el poeta constata, reproduceix, atia, a l'empara d'uns mots d'una brusca i potent sonoritat. Un llenguatge singular que és, *per se*, una de les sorpreses de la temporada.

Cant de Morella de Víctor Soler prova de mitolitzar aquesta ciutat fascinantadora. Un discret paisatge amb figures amb ressons de la poesia romàntica i simbolista: lírica, exaltada, embadalida...

Cicle d'acumulacions, el poemari postindustrial de Carles Decors, ressegueix els diversos cicles i les mutacions d'una larva-papallona-tecnoballarina enmig de la descomposició de la ciutat: un desert de deixalles. Cada nou cicle fa variar el model d'enregistrament, la qual cosa permet d'intuir-ne una estructura i, al capdavant, una reflexió sobre la realitat i la seua plasmació poètica que els mateixos poemes, plana a plana, no acaben de fer evidents. L'intent, com quasi sempre, és més valuós i suggerent que l'acabat.

Els joves poetes no desdenyen, en general, ni l'audàcia ni l'experimentació. Si no de manca d'ambició, pequen (pequem) potser d'impaciència. S'estira, sovint, més el braç que la mànega. Els mecanismes de publicació, a partir, quasi sempre, de certàmens que forcen el ritme d'escriptura, n'és, en part, la causa. Cal, però, ser-ne conscients i intentar evitar-ho.

De tota manera, cinc llibres de poemes, en tres mesos, d'autors quasi novells i d'una qualitat mitjana ben estimable, és un d'aquests fests que no cal considerar simplement esperançadors; el que tenim és un present esplèndid.